

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1761

28 Kasım 2011

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-1067)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 21.11.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-30309 sayılı yazısı.

Antalya Milletvekili Sayın Doç Dr. Mehmet GÜNAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/1067 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (1 Sayfa)

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN DOÇ.DR. MEHMET GÜNAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/1067)**

Sorular 1, 2:

Türkiye enerji ithalinde "al ya da öde" ilkesiyle milyarlarca dolar zarar etmektedir. "Al ya da Öde" formülü, sözleşmelerde talep güvencesi isteyen ihracatçı ülkeye her yıl için "Şu kadar doğalgaz alacağım" diye taahhütte bulunulmasıdır. Alıcı, imza attığı miktarı almasa bile bu durum satıcıyı ilgilendirmemekte ve parasını alıcıdan tahsil etmektedir. Bu ilkeyle BOTAŞ, 'al ya da öde'ye düştüğü İran'a 2008 için 850 ve 2009 için 650 milyon dolar ödeme yapmıştır. Şirket 2010'da da Rusya'ya 1.1 milyar dolar ödemiştir.

Buna göre;

- "Al ya da öde" yönteminin Türkiye için ortaya çıkardığı zarar göz önüne alındığında bu zararın yok edilmesi için ne gibi tedbirler düşünülmektedir?

- Türkiye'nin sanayileşmesi, nüfus artışı ve kullanıcı sayısındaki artış dikkate alındığında yani tüketim ve talep artış hızı da bilinmesine rağmen bu maddelerin iptali için neler yapılmaktadır?

Cevaplar 1, 2:

Alım garantisi ve bu kapsamda doğal gaz alım-satım sözleşmelerinde yer verilen "al ya da öde" hükümleri doğal gazın satıcısı olan tarafın yapacağı yatırımların bir garantisi olarak değerlendirilmekte ve tüm dünyada yapılan uzun dönemli doğal gaz alım satım anlaşmalarında bu tür hükümlere yer verilmektedir. Bu hükümler çerçevesinde herhangi bir dönemde asgari alım taahhüdünün altında gaz alınması durumunda, eksik alınan bu gaz miktarı sözleşmede belirlenen bir sürede alıcı tarafından daha sonra alınarak telafi edilebilmektedir. Eksik alınan gaz miktarının sözleşmede belirlenen belirli bir oranı (büyük oran) için eksik alınan dönemdeki sözleşme fiyatı üzerinden, kalan oranı (küçük oran) için de telafi dönemindeki sözleşme fiyatı üzerinden ödeme yapılmaktadır. Dolayısıyla asgari alım taahhüdü çerçevesinde önceden yapılan ödemeler boşa gitmemekte, alıcı taraf gazı aldığı dönemde satışını da yaptığı için bir kayba yol açmamaktadır. BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün girmiş olduğu al ya da öde yükümlülüklerinin telafileri zamanında ve her hangi bir kayba yer verilmeden yapılmaktadır.

Sorular 3, 4:

- Batı Hattı kontratında olduğu gibi bu anlaşmaların da rest çekerek iptal edilmesi söz konusu mudur?

- Anlaşmaların tek taraflı iptalinde herhangi bir tazminat ödenmekte midir? Ödenmekteyse miktarı nedir?

Cevaplar 3, 4:

31.12.2011 tarihinde süresi dolacak olan "Batı Hattı Doğalgaz Anlaşması"nın süresinin uzatılması konusunda BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen müzakerelerde tatmin edici bir netice alınamadığından anlaşma BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından ticari koşullar çerçevesinde değerlendirilerek uzatılmamıştır. Dolayısıyla söz konusu anlaşma hükümlerine uygun davranıldığından herhangi bir tazminat ödemesi söz konusu değildir.